

Sygn. akt **IC 12/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2014r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący SSO Agnieszka Hreczańska-Cholewa

Protokolant Dorota Nitkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2014 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. we W.

przeciwko A. R.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej A. R. na rzecz strony powodowej (...) sp. z o.o. we W. kwotę 91 884 zł 69 gr (dziewięćdziesiąt jeden tysięcy osiemset osiemdziesiąt cztery złote sześćdziesiąt dziewięć groszy) z tym, iż odpowiedzialność A. R. z tytułu tej kwoty jest solidarna z W. C. przeciwko któremu w dniu 12 września 2012r. we W. został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym;

II. zasądzoną w pkt I. wyroku kwotę rozkłada na 183 miesięczne raty, pierwsza wysokości 884 zł 69 gr, kolejne w wysokości po 500 zł płatne do dziesiątego dnia każdego kolejnego miesiąca, poczynając od lutego 2014r. z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia z płatnością którejkolwiek z rat;

III. dalej idące powództwo oddala;

IV. zasądza od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 7 808,86 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem z 16 sierpnia 2012 r. strona powodowa (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanych A. R. i W. C. solidarnie kwoty 103.132,63 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot:

- 28 289,37 zł od dnia 31.03.2011 r. do dnia zapłaty;
- 3 690 zł od dnia 15.04.2011 r. do dnia zapłaty;
- 9 272,67 zł od dnia 14.05.2011 r. do dnia zapłaty;
- 5 779,42 zł od dnia 15.06.2011 r. do dnia zapłaty;
- 1 845 zł od dnia 08.07.2011 r. do dnia zapłaty;
- 4 188,85 zł od dnia 15.07.2011 r. do dnia zapłaty;
- 9 439,65 zł od dnia 20.08.2011 r. do dnia zapłaty;

- 1 126,08 zł od dnia 15.09.2011 r. do dnia zapłaty;
- 6 577,95 zł od dnia 01.10.2011 r. do dnia zapłaty
- 7 169,39 zł od dnia 22.10.2011 r. do dnia zapłaty;
- 1 126,08 zł od dnia 17.11.2011 r. do dnia zapłaty;
- 4 628,17 zł od dnia 22.11.2011 r. do dnia zapłaty.

Ponadto strona powodowa wniosła o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Uzasadniając swoje roszczenie wskazała, że w dniu 29 października 2010 r. strony zawarły umowę o współpracy handlowej. Zgodnie z zawartą umową pozwani zobowiązali się w ramach prowadzonej przez nich działalności gospodarczej świadczyć na rzecz powoda usługi w zakresie zarządzania punktem sprzedaży strony powodowej położonym w P. przy ul. (...). W §5 umowy strony określiły zasady ponoszenia przez nie kosztów związanych z wykonywaniem umowy. W dniu 29.10.2010 r. strony zawarły ponadto umowę podnajmu samochodów. Z tytułu tejże umowy pozwani zobowiązali się do opłacania czynszu i ponoszenia opłat i kosztów związanych z użytkowaniem oraz ubezpieczeniem pojazdów i likwidacją szkód komunikacyjnych. W dniu 24.10.2011 r. strony na podstawie zgodnego oświadczenia rozwiązały umowę o współpracy z dniem 31.10.2011 r. W dalszej kolejności strona powodowa wskazywała, że w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej sprzedawała pozwanym oferowane przez siebie towary i z tego tytułu obciążała pozwanych fakturą VAT nr (...). W dniu 18.07.2011 r. strona powodowa sprzedawała pozwanym samochód marki F. (...) nr rej. (...). Powodowa spółka wyjaśniała, iż dochodzona pozwem kwota obejmuje należność z tytułu niezapłaconych przez pozwanych faktur VAT wystawionych w związku z prowadzoną między stronami współpracą handlową.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 12 września 2012 r., wydanym w sprawie sygn. akt I Nc 542/12 Sąd Okręgowy we Wrocławiu uwzględnił żądanie pozwu, zasądzając na rzecz strony powodowej solidarnie od pozwanych kwotę 103.132,63 zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu w kwocie 4907 zł.

Od powyższego nakazu zapłaty pozwana A. R. w ustawowym terminie wniosła sprzeciw. W uzasadnieniu wskazała, że brak spłaty zadłużenia względem strony powodowej wynika z faktu, iż pozwana wielokrotnie zwracała się do spółki (...) o wyjaśnienie sytuacji oraz ustalenie wysokości zobowiązania. Strona powodowa nie udzieliła jednak odpowiedzi na kierowane do niej zapytania. Pozwana wyjaśniała, że pomiędzy nią a pozwanym W. C. zostało spisane porozumienie o spłacie zobowiązań, o którym poinformowano stronę powodową. W. C. zawiadomił pozwaną, że spłacił swoją należność wynikającą z porozumienia byłych wspólników spółki (...), stąd pozwana nie wiedziała w jakim zakresie ciąży na niej dług względem strony powodowej. Pozwana podnosiła ponadto, iż spółka (...), po zrezygnowaniu współpracy ze spółką (...) s.c., podpisała umowę o ściślejszej współpracy z pozwanym W. C.. W ramach tej umowy przekazany został pozwanemu samochód marki F. (...), zakupiony wcześniej od spółki (...), co wiązało się również z przejściem przez W. C. zobowiązań, określonego w fakturze nr (...). Zgodnie z umową agencyjną zawartą pomiędzy (...) s.c. a (...) sp. z o.o., strona powodowa zalegała w stosunku do pozwanych z wypłatą należności wynikających z trzech rozliczeń na łączną kwotę 11.248,14. Dodatkowo pozwana podnosiła, że żądana w pozwie kwota powinna zostać pomniejszona o wartość faktury wystawionej przez spółkę (...) w dniu 27.10.2011 r., obciążającej spółkę (...) na kwotę 5.184,45. W ocenie pozwanej w rozliczeniu z powodową spółką należałoby również uwzględnić fakt przeniesienia połowy wartości samochodu F. (...), skutkiem czego winno być pomniejszenie dochodzonej kwoty o dalsze 10.000 zł.

W odpowiedzi na sprzeciw pozwanej, strona powodowa w piśmie procesowym z 29 maja 2013 r. wskazała, iż pozwana w dniu 27 października 2011 r. uznała dług w wysokości 102.562,83 zł, wynikający z załączonych do pozwu faktur. W chwili uznania długu nie kwestionowała wysokości zadłużenia, nie wskazała również, że do zapłaty pozostaje jakakolwiek kwota z tytułu umowy agencyjnej tj. kwota 11.248,14 zł. Pozwana nie wykazała, by nabyła uprawnienie do żądania wynagrodzenia z powyższego tytułu, w szczególności nie przedstawiła akceptacji przez stronę powodową wyliczonego przez siebie wynagrodzenia. Nie wystawiła również żadnego dokumentu stanowiącego podstawę do

dokonania zapłaty. Strona powodowa wskazywała również, że w niniejszym postępowaniu, wyliczając dochodzoną kwotę, uwzględniła wartość faktury wystawioną przez pozwanych na kwotę 5.184,45 zł. Wartość przedmiotu sporu wynika z następującego rozliczenia: 102.562,83 zł (uznanie długu) – 5.184,45 zł (faktura (...)) + 5.754,45 zł (faktury (...)) – 1126,08 zł, (...) – 3849,64 zł oraz (...) – 778,53 zł).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strona powodowa (...) sp. z o.o. z siedzibą w we W. prowadzi działalność gospodarczą polegającą na hurtowej i detalicznej sprzedaży „(...)” w sieci jednostek handlowych na terenie całego kraju. Pozwana A. R. wraz z W. C. prowadzili działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej (...) s.c. z siedzibą w E..

W dniu 29 października 2010 r. pomiędzy stroną powodową a spółką cywilną (...), reprezentowaną przez jej wspólników A. R. i W. C. została zawarta umowa o współpracy handlowej. Na mocy tejże umowy pozwani, w ramach prowadzonej przez nich spółki cywilnej, zobowiązali się do świadczenia na rzecz strony powodowej usług w zakresie zarządzania jednym z punktów sprzedaży (...) mieszczącym się w P.. Do obowiązków pozwanych wynikających z przedmiotowej umowy należało m in. stałe pośredniczenie przy zawieraniu umów sprzedaży z nabywcami w sposób i na zasadach określonych przez powodową spółkę. Z tytułu wykonania umowy pozwany przysługiwało wynagrodzenie będące sumą wynagrodzenia ryczałtowego oraz prowizyjnego, którego sposób wyliczenia określał załącznik numer (...) do umowy. Umowa została zawarta na czas nieokreślony, z możliwością jej rozwiązania z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia.

(dowód: umowa o współpracy handlowej z dnia 29.10.2010 r. wraz z załącznikami k. 16-22, przesłuchanie pozwanej A. R. e-protokół rozprawy z dnia 16.07.2013 r. od 00:11:54 do 00:30:14)

Zgodnie z załącznikiem nr (...) do umowy o współpracy handlowej, wzajemne rozliczenia z tytułu umowy między stronami miały być dokonywane w oparciu o faktury wystawiane przez strony. W trakcie trwania umowy treść załącznika określającego sposób wzajemnych rozliczeń, była kilkakrotnie zmieniana. Zgodnie z treścią zawartej przez strony umowy, wynagrodzenie prowizyjne przysługiwało pozwany pod warunkiem wypracowania w danym miesiącu marży rzeczywistej wyższej od ustalonej w umowie marży prognozy rentowności. Marża rzeczywista miała być pomniejszona o koszt usług akwizycyjnych i serwisowych oraz powiększona o tzw. „doliczenia” za zrealizowaną sprzedaż towarów określonych dostawców. Wpłata należności na rzecz pozwanych dokonywana była w oparciu o przedkładane przez pozwanych i akceptowane przez powoda rozliczenia według cen rzeczywistych, na podstawie których wystawiane były faktury VAT za dany miesiąc. Kwota prowizji należnej pozwany za dany miesiąc stanowiąca różnicę między wartością tej prowizji obliczoną dla 100% tzw. „doliczeń” a wartością obliczoną dla 50% doliczeń i wypłaconą w miesiącu rozliczeniowym, miała być wypłacana pozwany na podstawie zbiorczej faktury rocznej, po rozliczeniu przez (...) „bonusów” od dostawców, jednak nie później niż do 31 stycznia roku następnego.

(dowód: umowa o współpracy handlowej z dnia 29.10.2010 r. wraz z załącznikami k. 16-22, 186-198, aneks z 02.11.2010 r. do umowy o współpracy handlowej k. 24, aneks nr (...) do umowy z dnia 29.10.2010 r. k. 25, zeznania świadka W. P. e-protokół rozprawy z dnia 22.10.2013 r. od 00:01:37 do 00:17:11)

Pozwana A. R. kilkakrotnie zwracała się do zarządu powodowej spółki z prośbą o zmianę sposobu rozliczenia tzw. doliczeń („bonusów”), wskazując, iż powinny być one wypłacane co miesiąc w całości. Strona powodowa wprowadziła jednak formę wypłaty doliczenia do marży według zasady – 50% było wypłacane zaliczkowo na koniec każdego miesiąca, natomiast pozostałe 50% na podstawie zbiorczej faktury rocznej.

(dowód: wydruk korespondencji mailowej k. 168-172, przesłuchanie pozwanej A. R. e-protokół rozprawy z dnia 16.07.2013 r. od 00:11:54 do 00:30:14, zeznania świadka W. P. e-protokół rozprawy z dnia 22.10.2013 r. od 00:01:37 do 00:17:11)

W związku z zawartą umową o współpracy handlowej, strony w dniu 29 października 2010 r. zawarły również umowę podnajmu samochodu, na podstawie której spółka (...) s.c. A. R., W. C. podnajęła od strony powodowej samochody

(dowód: faktura VAT nr (...) k. 27, faktura VAT nr (...) k.28, rozliczenie do faktury k. 29-30, faktura VAT nr (...) k. 31, faktura VAT nr (...) k. 32, faktura VAT nr (...), faktura VAT nr (...) k. 33, rozliczenie do faktury k. 34-36, faktura VAT nr (...) k. 37, faktura VAT korygująca nr (...) k. 38, faktura VAT nr (...) k. 39, rozliczenie do faktury k. 40-41, faktura VAT nr (...) k. 42, faktura korygująca VAT nr (...) k. 43, faktura VAT nr (...) k. 44, rozliczenie k. 45-46, fakturę VAT nr (...) k. 47, rozliczenie k. 48-51, faktura VAT nr (...) z 29.07.2011 r. k. 52, faktura VAT nr (...) k. 53, faktura VAT nr (...) k. 54, rozliczenie k. 55-58, faktura VAT nr (...) k. 59, rozliczenie k. 60-63, faktura VAT nr (...) k. 64, fakturę VAT nr (...) k. 70, oświadczenie o uznaniu długu z dnia 27.10.2011 r. k. 133, przesłuchanie pozwanej A. R. e-protokół rozprawy z dnia 16.07.2013 r. od 00:11:54 do 00:30:14)

Oprócz wskazanych powyżej należności, w dniu 31 października 2011 r. strona powodowa wystawiła dodatkowo:

- fakturę VAT nr (...) z dnia 31.10.2011 r. na kwotę 1126,08 zł, płatną do dnia 16.11.2011 r., obejmującą należności z tytułu czynszu najmu samochodu o numerze rejestracyjnym (...) oraz kosztów jego ubezpieczenia za miesiąc października 2011 r.,

- fakturę VAT nr (...) z dnia 31.10.2011 r. na kwotę 3849,64 zł, płatną do dnia 21.11.2011 r. obejmującą refakturę kosztów oddziału w P..

(dowód: faktura VAT nr (...) k. 64, faktura VAT nr (...) k. 66, rozliczenie k. 67-68)

Ponadto strona powodowa w dniu 31 października 2011 r. sprzedała pozwanym oferowane przez nią towary na kwotę 778,53 zł, obciążając z tego tytułu pozwanych fakturą VAT nr (...).

(dowód: faktura VAT nr (...) k.69)

W ramach prowadzonej między stronami współpracy, spółka (...) sprzedała na rzecz (...) s.c. samochód marki F. (...), nr rej. (...) za cenę 20.000 zł. Powyższa należność została objęta fakturą VAT nr (...) wystawioną w dniu 18.07.2011 r.

(dowód: faktura VAT nr (...) z dnia 18.07.2011 r. k. 70)

Po zakończeniu współpracy ze stroną powodową pozwani A. R. i W. C. rozwiązali spółkę cywilną (...) s.c. Pomiędzy wspólnikami zostało zawarte porozumienie dotyczące spłaty zobowiązań względem spółki (...) sp. z o.o. Pozwani ustalili, że saldo ich zobowiązań ustalone w oświadczeniu o uznaniu długu winno być pomniejszone o wartość faktury VAT nr (...) wystawionej przez (...) na stronę powodową w kwocie 5.184,45 zł oraz o kwotę 11.284,14 zł stanowiącą niewypłacone przez stronę powodową koszty z tytułu tzw. doliczeń. Ostatecznie zatem wysokość zobowiązań wobec strony powodowej pozwani wyliczyli na kwotę 86.130,24 zł. Kwotę tę wspólnicy podzielili na dwie części, zobowiązując się wobec siebie, iż każdy z osobna zapłaci spółce (...) przypadającą na niego część zadłużenia. Jednocześnie pozwani ustalili, iż w związku z przejęciem przez W. C. do prowadzenia działalności gospodarczej samochodu osobowego marki F. (...), spłata całego zobowiązania z tego tytułu tj. 20.000 zł zostanie dokonana przez niego. Wobec powyższego, W. C. miał spłacić zobowiązania względem (...) sp. z o.o. do kwoty 53.065,12 zł, natomiast A. R. do kwoty 33.065,12 zł.

(dowód: porozumienie z 28.10.2011 r. k. 96, przesłuchanie pozwanej A. R. e-protokół rozprawy z dnia 16.07.2013 r. od 00:11:54 do 00:30:14)

Pismem z 31 października 2011 r. pozwana A. R. poinformowała stronę powodową o rozwiązaniu spółki (...) oraz o treści porozumienia zawartego między jej wspólnikami odnośnie spłaty zadłużenia wobec spółki (...). W dalszych pismach kierowanych do powodowej spółki pozwana zwracała się o przedstawienie sposobu rozliczenia jej zobowiązań względem (...) sp. z o.o.

(dowód: pismo pozwanej z 31.10.2011 r. k. 92-93, pismo pozwanej z 09.08.2012 r. k. 94, pismo pozwanej z 13.03.2012 r. k. 95, potwierdzenia nadania i odbioru k. 97-99, przesłuchanie pozwanej A. R. e-protokół rozprawy z dnia 16.07.2013 r. od 00:11:54 do 00:30:14)

W pismach z dnia 24.02.2012 r. oraz 02 sierpnia 2012 r. strona powodowa wezwała współników spółki cywilnej (...), tj. W. C. i A. R. do zapłaty na jej rzecz kwoty 103.132,63 zł. Powyższa kwota obejmowała należność w kwocie 102.562,83 zł, która została uznawana przez pozwanych w pisemnym oświadczeniu z 27.10.2011 r., powiększoną o kwotę 5.754,45 zł, wynikającą z faktur VAT nr (...), oraz pomniejszoną o wartość 5.184,45 zł, wynikającą z faktury nr (...) z dnia 27.10.2011 r. wystawionej przez pozwanych.

(dowód: pisma powoda z dnia 24.02.2012 r. wraz z załącznikami i potwierdzeniami odbioru k. 72-75, pisma powoda z 02.08.2012 r. wraz z załącznikami i potwierdzeniami odbioru k. 76-79, analiza rozrachunków k. 134, faktura VAT nr (...) k. 145, oświadczenie pozwanej z 27.10.2011 r. k. 146, wydruki korespondencji mailowej k.143)

Strona powodowa nie wypłaciła pozwany doliczeń za miesiące lipiec 2011 r. – w kwocie 4.051,38 zł netto, sierpień 2011 r. – w kwocie 3.441,12 zł netto oraz wrzesień 2011 r. – w kwocie 1652,33 zł netto. Ogółem, po podwyższeniu powyższych należności o podatek VAT, wierzytelność współników spółki (...) wobec spółki (...) z tytułu doliczeń wynosi 11.248,14 zł.

(dowód: rozliczenia k. 173-174, 226-241, przesłuchanie pozwanej A. R. e-protokół rozprawy z dnia 16.07.2013 r. od 00:11:54 do 00:30:14)

Pozwana A. R. obecnie zatrudniona jest na stanowisku specjalisty do spraw eksportu i marketingu na podstawie umowy o pracę zawartej na czas określony do 31 grudnia 2016 r. Miesięczne wynagrodzenie pozwanej z tytułu zatrudnienia wynosi 1464,48 zł netto. Pozwana prowadzi jednoosobowe gospodarstwo domowe. W. C., po rozwiązaniu prowadzonej z pozwaną spółki cywilnej (...), nawiązał ponownie współpracę ze spółką (...).

(dowód: zaświadczenie o zarobkach z 18.07.2013 r. k. 214)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w przeważającym zakresie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie strona powodowa domagała się zasądzenia solidarnie od pozwanych A. R. i W. C. kwoty 103.132,63 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu. Dochodzona pozwem kwota stanowiła należności przysługujące stronie powodowej z tytułu umów o współpracy handlowej oraz umowy podnajmu samochodów, które objęte były dołączonymi do pozwu fakturami.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 12.09.2012 r., sygn. akt I Nc 542/12 Sąd Okręgowy we Wrocławiu uwzględnił żądanie pozwu. Nakaz ten uprawomocnił się w stosunku do pozwanego W. C., natomiast pozwana A. R. w ustawowym terminie wniosła sprzeciw. W treści złożonego sprzeciwu pozwana w szczególności zarzucała, że kwota dochodzona pozwem jest zawyżona, albowiem nie uwzględnia wzajemnych wierzytelności pozwanych wobec (...) sp. z o.o. Pozwana powoływała się również na zawarte pomiędzy nią a drugim współnikiem spółki cywilnej (...) W. C. porozumienie dotyczące rozliczenia zobowiązań wobec strony powodowej, z którego wynikało, iż pozwana miała zapłacić na rzecz powoda kwotę 33.368,02 zł, natomiast w pozostałym zakresie spłata zobowiązań względem powodowej spółki obciążała W. C..

Na gruncie rozpoznawanej sprawy bezspornym było, iż strony łączyły dwie umowy: umowa o współpracy handlowej oraz umowa podnajmu samochodów, zawarte w dniu 29 października 2010 roku. Na mocy pierwszej z umów pozwani zobowiązali się do świadczenia na rzecz strony powodowej usług w zakresie zarządzania jednym z punktów sprzedaży (...) mieszczącym się w P., który następnie został przeniesiony do G.. Do obowiązków pozwanych wynikających z przedmiotowej umowy należało m in. stałe pośredniczenie przy zawieraniu umów sprzedaży z nabywcami w sposób i na zasadach określonych przez powodową spółkę. Druga z umów dotyczyła natomiast podnajmu dwóch samochodów: marki F. (...) (...), o numerze rej. (...) oraz F. (...), o numerze rej. (...). Zgodnie z treścią tejże umowy, pozwani mieli korzystać ze wskazanych powyżej dwóch pojazdów, których leasingobiorcą była strona powodowa, w zamian

za co mieli pokrywać opłaty z tytułu czynszu oraz koszty związane z użytkowaniem samochodu, jego ubezpieczeniem i likwidacją ewentualnych szkód.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w dniu 24 października 2011 r. z inicjatywy strony powodowej została zakończona współpraca między stronami, co oznaczało rozwiązanie obu łączących je umów: o współpracy handlowej oraz podnajmu samochodów. W związku z rozwiązaniem współpracy strony przystąpiły do rozliczenia zobowiązań wynikających z obu wspomnianych umów. W tym celu, jak zeznawała na rozprawie pozwana, strona powodowa wezwała ją oraz drugiego wspólnika spółki (...) S.C., W. C. do swojej siedziby, przedstawiając im wykaz niezapłaconych faktur VAT, z których należności ogółem wynosiły kwotę 102.562,83 zł. Obaj pozwani uznali roszczenia, wynikające z przedstawionych im faktur, podpisując w dniu 27 października 2011 r. oświadczenie o uznaniu długu względem powodowej spółki na kwotę 102.562,83 zł. W dokumencie tym (k. 133) wyszczególnione zostały wszystkie faktury VAT, na które składa się należność objęta uznaniem.

Pozwana A. R. w toku procesu potwierdziła fakt złożenia powyższego oświadczenia, nie kwestionując uznanych wcześniej roszczeń zarówno co do zasady jak i wysokości. Pozwana twierdziła wprawdzie, czemu Sąd dał wiarę, iż okoliczności, w których odbywało się uznanie długu były nieprzyjemne; powodowa spółka narzuciła bowiem wspólnikom spółki „(...)” określony sposób rozliczenia, nie będąc przy tym skłonna do jakichkolwiek ugodowych rozmów, dotyczących spłaty zadłużenia. Jakkolwiek pozwana powoływała się na działanie w warunkach presji ze strony powoda, to jednak wskazać należy, iż nie składała ona żadnych oświadczeń o uchyleniu się od skutków prawnych złożonego oświadczenia o uznaniu długu. Pozwana tłumaczyła jednak, że okoliczności, w jakich odbywało się spotkanie w dniu 27.10.2011 r. uniemożliwiły jej zgłoszenie wzajemnych roszczeń, jakie względem wspólników (...) s.c. ciążyły na stronie powodowej.

W orzecznictwie i judykaturze ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym, uznanie roszczenia stanowi czynność prawną, w której dłużnik potwierdza swe zobowiązanie, zasadniczo mając na celu jego ustalenie lub zabezpieczenie. Umowa uznania nie jest regulowana prawnie, jednak jej dopuszczalność wynika z zasady swobody umów. Kluczowe znaczenie dla tej postaci uznania ma oświadczenie woli zobowiązanego, w którym potwierdza on istnienie swojego obowiązku i zobowiązuje się do jego realizacji. Obowiązek świadczenia wynika jednak nadal z pierwotnego tytułu. Uznanie długu nie prowadzi do nawiązania, zmiany lub wygaśnięcia stosunku zobowiązaniowego. Uznanie długu nie kreuje też odrębnego stosunku zobowiązaniowego, wobec tego jego skutek materialny ogranicza się do przerwania biegu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.), zaś procesowy - następuje co najwyżej w sferze dowodowej, tj. dłużnik, który uznał dług, musi w procesie wykazać jego nieistnienie (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 6 października 2010 r., I ACa 992/10, LEX nr 685290). Uznanie nie stoi na przeszkodzie wykazaniu, że zobowiązanie w ogóle nawet nie istniało (vide: „Komentarz do Kodeksu cywilnego. Księga pierwsza. Część ogólna” S. Dmowski, S. Rudnicki, LexisNexis wyd. 9, str. 538).

W rozpoznawanej sprawie pozwana nie zaprzeczała istnieniu, ani też wysokości roszczeń wynikających z faktur, wskazanych w pisemnym oświadczeniu z dnia 27 października 2011 r. Wobec powyższego, zdaniem Sądu należało przyjąć, iż doszło do skutecznego uznania długu przez pozwaną odnośnie roszczeń strony powodowej wynikających z faktur wyszczególnionych w oświadczeniu o uznaniu długu, na łączną kwotę 102.562,83 zł. Dodać przy tym wypada, iż uznane przez pozwaną roszczenia zostały nadto udokumentowane przez stronę powodową załączonymi do pozwu fakturami, których pozwana nie kwestionowała.

Odnośnie dalszej części roszczenia, które nie zostało objęte oświadczeniem o uznaniu długu, wskazać należy, iż zostało ono należycie wykazane przez stronę powodową następującymi fakturami: (...) (K. 30) na kwotę 1.126,08 zł, (...) (K.66) na kwotę 3.849,64 zł oraz (...) (k.69) na kwotę 778,53 zł. Wysokość należności ujętych we wskazanych fakturach nie budziła wątpliwości Sądu, nie była nadto podważana przez samą pozwaną, stąd należało uznać je za zasadne i udowodnione przez powoda.

Jak wskazano powyżej, w treści sprzeciwu pozwana podnosiła, że należność dochodzona pozwem winna zostać pomniejszona o kwotę 5.184,45 zł, która stanowiła należność przysługującą wspólnikom spółki cywilnej (...) od

spółki (...) sp. z o.o. Należność ta wynikała z faktury VAT nr (...) z dnia 27.10.2011 r. i jak wynika z przedstawionego przez stronę powodową wyliczenia należności dochodzonej pozwem, została ona uwzględniona we wzajemnych rozliczeniach z pozwanymi. Powodowa spółka bowiem dochodziła w niniejszym procesie zapłaty kwoty 103.132,63 zł, na którą składały się: kwota 102.562,83 zł wynikająca z oświadczenia o uznaniu długu pomniejszona o kwotę 5.184,45 zł (faktura (...) nr (...)) oraz powiększona o kwotę 5754,45 zł (faktury VAT nr (...)). W świetle powyższego wyliczenia, zarzut pozwanej odnoszący się do braku rozliczenia wzajemnej wierzytelności wynikającej z faktury nr (...), okazał się nietrafny.

Za zasadne Sąd uznał natomiast zarzuty pozwanej, iż strona powodowa, w ramach dokonanego rozliczenia wzajemnych zobowiązań, jakie zostały zaciągnięte pomiędzy stronami w ramach łączących je umów, nie uwzględniła należności pozwanych z tytułu tzw. doliczeń za miesiące lipiec, sierpień i wrzesień 2011 roku. Jak wynika z treści łączącej strony umowy o współpracy handlowej oraz zeznań świadka W. P., należne pozwanym wynagrodzenie prowizyjne z tytułu łączącej strony umowy o współpracy handlowej powiększane było o tzw. doliczenia („bonusy”), które rozliczono według zasady – 50% było wypłacane zaliczkowo na koniec każdego miesiąca, natomiast pozostałe 50% na podstawie zbiorczej faktury rocznej. Wypłata należności dokonywana była w oparciu o przedkładane przez pozwanych i akceptowane przez powoda rozliczenia według cen rzeczywistych, na podstawie których wystawiane były faktury VAT za dany miesiąc. W toku procesu pozwana zgłosiła swoją wierzytelność z tytułu tzw. doliczeń za miesiące lipiec, sierpień i wrzesień 2011 roku, przedkładając rozliczenia, dokumentujące wysokość należnych pozwanym w danym miesiącu kwot z tytułu doliczeń. Z dokumentów tych wynikało, iż za miesiąc lipiec 2011 r. pozwanym przysługiwała należność od spółki (...) w kwocie 4.051,38 zł netto, za sierpień 2011 r. – w kwocie 3.441,12 zł netto oraz za wrzesień 2011 r. – w kwocie 1652,33 zł netto.

Wskazać przy tym należy, iż samego faktu istnienia powyższych należności strona powodowa nie kwestionowała, brak jest nadto dowodu, który potwierdzałby, iż powodowa spółka wypłaciła pozwanym zaległe doliczenia za wskazane miesiące. W świetle powyższego Sąd uznał, iż pozwanej przysługiwała wzajemna i wymagalna, a zatem nadająca się do potrącenia, wierzytelność względem powodowej spółki na kwotę 9.144,83 zł, która po podwyższeniu o podatek VAT wynosi 11.284,14 zł. Wbrew twierdzeniom strony powodowej, sam fakt, iż pozwani nie wystawili faktur VAT obejmujących powyższe należności nie ma znaczenia dla istnienia samego roszczenia, tym samym nie uniemożliwia jego potrącenia z wierzytelnością powoda dochodzoną w niniejszym procesie. Samo roszczenie pozwanej wynika bowiem z łączącej strony umowy i wykonanych przez pozwanych usług na rzecz powoda, jego byt nie zależy zatem od faktu wystawienia faktury. W świetle powyższego Sąd uwzględnił zgłoszoną do potrącenia wierzytelność pozwanej w kwocie 11.248,14 zł z tytułu doliczeń, pomniejszając o tę kwotę wskazaną w pozwie należność. Jednocześnie nadmienić wypada, iż w ocenie Sądu należność z tytułu doliczeń winna być powiększona o stawkę podatku VAT, albowiem taki sposób rozliczeń obowiązywał strony w ramach łączącej je umowy o współpracy. Zważywszy na okoliczność, iż wierzytelność ta powstała w okresie kiedy pozwani byli współnikami spółki cywilnej i obowiązywała między stronami umowa, brak jest podstaw do przyjęcia, by należne pozwanym kwoty z tytułu doliczeń były wyrażone w kwocie netto.

Zgodnie z treścią art. 498 par. 1 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niżej. Uwzględniając zatem zgłoszoną do potrącenia wierzytelność pozwanej, Sąd zasądził od pozwanej A. R. na rzecz strony powodowej (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. kwotę 91.884,69 zł, zastrzegając, iż odpowiedzialność pozwanej A. R. z tytułu zapłaty zasądzonej kwoty jest solidarna z W. C., przeciwko któremu w dniu 12.09.2012 r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Przy tej okazji wskazać należy, iż na wysokość roszczenia strony powodowej względem pozwanej nie mogła mieć wpływu treść porozumienia, jakie zostało zawarte pomiędzy A. R. a W. C. w dniu 27.10.2011 r. odnośnie spłaty zobowiązań spółki cywilnej (...) względem (...) S.A. W porozumieniu tym, na które powoływała się pozwana, wspólnicy podzielili między siebie po połowie zobowiązania ciężące wobec strony powodowej, z tym, że w związku z przejęciem przez W. C. do swojej działalności gospodarczej samochodu marki F. (...), przypadający z tego tytułu dług wobec

spółki (...) (20.000 zł) miał w całości obciążać pozwanego. Wyjaśnić w tym miejscu należy, że stosownie do art. 864 k.c. za zobowiązania spółki cywilnej solidarną odpowiedzialność ponoszą jej wspólnicy. Oznacza to, że wierzyciel może żądać całości lub części świadczenia od każdego wspólnika z osobna, od kilku z nich bądź od wszystkich wspólników łącznie, a spełnienie świadczenia przez któregokolwiek z nich zwalnia pozostałych (por. A. Kidyba, Prawo handlowe, 2009, s. 232). Jednocześnie, dopóki całe zobowiązanie nie zostanie wypełnione, wszyscy wspólnicy pozostają zobowiązani wobec wierzyciela (art. 366 k.c.). Wspólnicy odpowiadają przy tym bez ograniczeń, za całość zobowiązań spółki, zarówno całym majątkiem wspólnym, jak również każdy z nich odpowiada swoim majątkiem indywidualnym, nieobjętym wspólnością. Wspólnik, który spełnił świadczenie, może żądać zwrotu jego odpowiedniej części, uwzględniającej udział wspólnika świadczącego, od pozostałych wspólników. Jeżeli w umowie spółki lub innej umowie między wspólnikami nie zostały ustalone zasady rozliczeń między nimi, wspólnik, który świadczył, może żądać zwrotu w częściach równych (art. 376 § 1 k.c.).

Treść powołanych regulacji prawnych jednoznacznie przesądza, iż wspólnicy spółki cywilnej ponoszą solidarną odpowiedzialność, której nie można wyłączyć lub ograniczyć ze skutkiem wobec osób trzecich. Wspólnicy mogą natomiast między sobą ustalić zasady spłaty zobowiązań zaciągniętych przez spółkę, jednakże ich porozumienie w tym zakresie nie odnosi skutku względem wierzycieli. W świetle powyższego należy zatem stwierdzić, iż zawarte pomiędzy pozwaną A. R. a W. C. porozumienie dotyczące spłaty zadłużenia względem strony powodowej nie uchyliło ich solidarnej odpowiedzialności względem powodowej spółki z tytułu zobowiązań zaciągniętych w ramach prowadzonej spółki cywilnej (...). Wskazać również należy, iż strona powodowa, pomimo kierowanych do niej przez pozwaną pism, nigdy nie wyraziła zgody na spłatę zadłużenia spółki (...) w sposób określony w porozumieniu z dnia 27.10.2011r. Wobec powyższego, na zewnątrz, w stosunku do spółki (...) pozwani ponoszą solidarną odpowiedzialność na zasadzie art. 864 k.c., a zatem spółka ma prawo żądać całej należności od każdego ze wspólników, natomiast w razie spłaty przez któregokolwiek z nich zadłużenia, mogą oni między sobą rozliczać dokonaną spłatę, według zasad przyjętych w zawartym porozumieniu.

Powyższe okoliczności przesądziły zatem o uwzględnieniu w przeważającym zakresie dochodzonego pozwem roszczenia względem pozwanej, które pomniejszone zostało jedynie o kwotę dokonanego potrącenia (11.248,14 zł).

Wedle treści art. 320 k.p.c w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. W ocenie Sądu, w rozpoznawanej sprawie zachodzą po stronie pozwanej szczególne okoliczności, które przemawiają za rozłożeniem na raty zasądzonego świadczenia. W szczególności wskazać należy, iż pozwana niewątpliwie nie jest w stanie jednorazowo zapłacić stronie powodowej należności zasądzonej w punkcie I. wyroku, która z punktu widzenia pozwanej jest kwotą bardzo wysoką. Pozwana aktualnie nie ma żadnych oszczędności ani majątku, który mogłaby przeznaczyć na spłatę zadłużenia, natomiast kwota uzyskiwanego przez nią dochodu z tytułu zatrudnienia wynosi ok. 1400 zł netto. Wobec podniesionych okoliczności, związanych z sytuacją materialną pozwanej, która, co wypada dodać, nie uchyła się od spłaty zadłużenia względem strony powodowej i w toku procesu deklarowała wolę zawarcia ugody, Sąd uznał, iż zasadnym będzie rozłożenie zasądzonej w punkcie I. sentencji wyroku kwoty na 183 miesięczne raty, pierwsza w wysokości 884,69 zł, natomiast kolejne po 500 zł, płatne do dziesiątego dnia każdego miesiąca, poczynając od lutego 2014 r. wraz z odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat (pkt II. wyroku). Sąd wziął przy tym pod uwagę okoliczność, iż interes wierzyciela chroniony jest poprzez fakt posiadania prawomocnego tytułu wykonawczego przeciwko drugiemu z dłużników solidarnych strony powodowej.

Z uwagi na rozłożenie na raty zasądzonej należności, Sąd nie mógł uwzględnić powództwa w części dotyczącej odsetek od zasądzonej kwoty, liczonych od dat wskazanych w pozwie. W tym zakresie oraz w zakresie potrąconej kwoty 11.248,14 zł powództwo podlegało zatem oddaleniu (pkt III. wyroku).

Orzeczenie o kosztach Sąd wydał w oparciu o art. 100 k.p.c., który stanowi, iż w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Mając na względzie ostateczny wynik sporu, w którym żądanie strony powodowej zostało uwzględnione w 89%, Sąd w takiej proporcji rozliczył należne powodowej spółce koszty procesu, na które składała się opłata od pozwu w wysokości 5.157 zł, koszty opłaty skarbowej od

pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3600 zł, ustalone w oparciu o § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.